

Gazeta Wyborcza - Bydgoszcz

BYDGOSZCZ

DZ. Nr

80

05-04-2002

Bal w Operze

Premiera teatralna w Bydgoszczy

Bydgoski teatr zaprasza na premierę „Bal w Operze” Juliana Tuwima. Na scenie zobaczymy wszystkich aktorów Teatru Polskiego, a także studentów bydgoskiej Akademii Muzycznej oraz uczniów Państwowego Zespołu Szkół Muzycznych.

Słynny poemat Tuwima napisany w 1936 r. długo był na cenzurowanym. Przed wojną jego mniej drapieżne fragmenty drukowała prasa socjalistyczna. W czasie wojny rękopis poematu zaginął, ale na szczęście się odnalazł. Pierwszą jego część opublikowały „Szpilki” 23 lipca 1946 r. W tej publikacji nie było jednak zawartej w oryginale przedmowy z Objawienia św. Jana. W liście do siostry miesiąc później Tuwim pisał: – Miał też wyjść „Bal w Operze”, ale Czytelnik zląkł się awantury (która wybuchła po wydaniu poematu – przyp. red.) i tymczasem odłożył wydanie tego poematu. Awantura była typowa: nikczemna, hecarska, świadomie i cynicznie bezpodstawna. Uznano, że wydrukowanie plenis litteris słowa „Kurwa mać” jest... pornografią, a wobec tego zaopatrzenie pornografii w cytaty z Pisma Świętego jest... bluźnierstwem. Redakcyjni szubrawcy chcieli z tego zrobić olbrzymią nagonkę na mnie, ale ich zamiary udaremniła cenzura, która arty-

kuł w „Gazecie Ludowej” mocno złągodziła, a innych po prostu nie puściła. Bardzo słusznie. (...) Huczek wokół „Bal w Operze” już ucichł. Myślałem, że się ktoś z kolegów pisarzy odezwie. weźcie mnie w obronę, ale „woleli nie”, bo to bądź co bądź „niewygodne”.

Tuwim doczekał się dwukrotnego wydania poematu, ale bez części XII oraz z wykreśleniem pewnych wyrazów. Kompletne wydanie z ilustracjami Bronisława Wojciecha Linkego ukazało się nakładem Czytelnika w 1982 r.

Na scenę bydgoską poemat Tuwima przeniósł reżyser Ryszard Major, który w swym dorobku ma 130 tytułów klasyków polskich i obcych. W Teatrze Polskim wyreżyserował Teatrzyk Zielona Gęś (1995) oraz własną adaptację „Wiosny” wg Brunona Schulza. Ze swymi wypróbowanymi przyjaciółmi scenografem Janem Banuchą i kompozytorem Andrzejem Głowińskim po 25 latach od pierwszej realizacji ponownie mierzy się z poematem Tuwima. Bydgoska scena tym właśnie przedstawieniem obchodzić będzie Międzynarodowy Dzień Teatru.

JANUSZ MILANOWSKI

Sobota. Teatr Polski w Bydgoszczy,
godz. 19